

Каліновського, а у 1928 року в УРСР було знято художній фільм «Кастусь Каліновський», в якому розповідалося про керівника повстання 1863—1864 років.

З початку 1990-х років вислів Кастуся Каліновського «Не народ для уряду, а уряд для народу» вміщено як епіграф на першій сторінці газети «Республіка». В 1993 року на стіні вільнюського костелу Святого Духа, де в колишньому домініканському монастирі знаходився в ув'язненні Кастусь Каліновський, з боку вулиці Ігнота встановили меморіальну дошку на згадку про Каліновського. Указом президента Білорусі від 15 січня 1996 року № 26 було затверджено Орден Кастуся Каліновського, положення про який було прийнято ще в 1995 році. Нагороду було скасовано у 2007 році.

Список використаної літератури :

- 1) Восстание в Литве и Белоруссии 1863 – 1864 гг. – М, 1965.
- 2) Кастусь Каліновський і його епоха в документах та культурної традиції // Матеріал міжнародної наукової конференції , Мінськ, 25 вересня 2010.
- 3) Смоленчук. А. Кастусь Каліновський у польській історичній традиції / А. Смоленчук //Спадщина. – 1998. - № 2. – с.84 – 105.
- 4) Шалькевич В.Ф. Кастусь Каліновський : Страницы биографии / В.Ф.Шалькевич. – Минск, 1988. – 136 с.

Крістіна Лашевич
студентка III курсу історичного факультету
Житомирського державного університету імені Івана Франка
Науковий керівник: к. і. н., ст. викладач Маркевич О. В.

Внесок М. Дринова у розвиток болгарської історіографії

Однією із найвидатніших постатей болгарської історіографії є Марин Дринов. Ім'я професора Марина Стояновича Дринова відоме широкому колу

читачів. Йому присвячено багато книг, які носять в основному науковий характер.

Народився в 1838 році в містечку Панагюріште в родині ремісника. Уродженець Болгарії, Дринов покинув батьківщину в юності, навчався в Російській імперії, спочатку в Київській семінарії, потім в Московському університеті, тривалий час жив в Європі і понад тридцять років викладав славістичні дисципліни в Харківському університеті.

Він був одним з перших болгарських істориків, який отримав солідну професійну освіту і всі існуючі наукові ступені і звання; першим болгарським вченим, обраним членом всіх тодішніх слов'янських академій; першим головою першого Болгарського наукового товариства і першим Міністром культури в звільненій Болгарії. Дринов збагатив болгарську і імперську історичну науку працями, переважно по болгарській історії, а також філології, мовознавства, етнографії та фольклористиці.

З 1865-1870 рр. перебував за кордоном з сім'єю княгині Е.А.Галіциной в якості домашнього вчителя. У бібліотеках, архівах, музеях Відня, Праги, Женеви, Рима і Неаполя вивчав матеріали з історії південних слов'ян. 2 травня 1873 року захистив в Московському університеті магістерську дисертацію «Заселення Балканського півострова слов'янами», а у 1876 році - докторську дисертацію «Южные славяне и Византия у X в.», після чого отримав ступінь доктора слов'янської словесності. У творчості професора Харківського університету, видатного вченого і суспільного діяча Марина Степановича Дринова магістральною була проблема ідентичності болгарської народності з усіма необхідними складовими цієї глобальною теми: історією, філологією, міфологією і лінгвістикою болгарського етносу.

За вивчення означеної проблеми М. Дринов взявся відразу після закінчення Московського університету в 1865 р, де він спеціалізувався у професора О. М. Бодянського, який став першим магістром нової, згідно університетського статуту 1835 року слов'янської кафедри в Московському університеті. Як відомо, указом імператора Миколи I подібні кафедри були в тому ж році засновані в Петербурзькому, Харківському і Казанському університетах.

Наукові висновки проф. М. Дринов постійно базували на солідних джерелах, нерідко розшукуючи і відкриваючи нові документи, що дозволяють вивчати османський період болгарської історії. Так, в італійських архівах ним були виявлені матеріали: «Опис Туреччини» іспанського священика Октавія Сапієнція, «Опис Туреччини Маркантоніо Барбаро» [1, с.7].

Коли М. Дринов приїздив до Болгарії, його зустрічали там надзвичайно урочисто, надали йому міністерський вагон, софійський митрополит вітав його з хлібом-сіллю на головній площі в Софії; ім'я М. Дринова має одна з ліпших вулиць в Софії, його портрети поширені на шкільних зшитках і т. д. І все ж, коли в 1881 р. він був покликаний до Болгарії на посаду голови Державної Ради, він не поїхав з Харкова, а лишився – як висловився потім М. Сумцов – «в своїй маленькій хатині на Холодній Горі»[2, с. 224].

Ключові положення його концепції про вплив Візантії на сусідні слов'янські держави були в найбільш розгорнутому і аргументованому вигляді викладені в докторській дисертації «Південні слов'яни і Візантія в X ст.» [2, с.215].

Крім «Дриновського збірника», харківські болгаристи останнім часом опублікували кілька монографій, а з 2007 р. започаткували щоквартальні наукові семінари. Як правило, вони «прив'язуються» до червоних дат болгарського календаря: 3 березня — Дня визволення Болгарії з-під османського гніту; 24 травня — Дня слов'янської писемності, болгарської освіти та культури; 22 вересня — Дня незалежності; 1 листопада — Дня народних будителів або 8 грудня — Дня болгарських студентів[4,с.420]. Помер М. Дринов у лютому 1906 року у Харкові, згодом його тіло було перепоховано у Болгарії.

М.Дринов – це людина, яка досягла великих висот як і у своєму житті так і для розвитку своєї країни. Він був, перш за все, медієвістом, який вивчав переважно середньовічну історію Болгарії. І це був його великий вклад в формування історичної та національної самосвідомості болгар і відновлення ідеї спадкоємності від перших двох незалежних Болгарських царств до третього, яке з'явилося після звільнення Болгарії.

Список використаної літератури:

1. Горина Л. Профессор Марин Дринов о болгарской народности в Османской империи / Л. Горина // Дриновський збірник. – Т.4. – 2011. – С.17.
2. Наріжний С. Харківське історично-філологічне товариство / С. Наріжний // Збірник Харківського історико-філологічного товариства: Нова серія . – 2005 . – Том 11 . – С.236.
3. Лиман С. Пращур строки в ромейский полдень: Византия епохи Македонской династии в оценках историков Харьковского университета / С. Лиман // Нартекс Byzantina Ukrainansis. – Т.2. –Харків: «Майдан», 2013. – С.226.
4. Страшнюк С. Центр болгаристики та балканських досліджень ім. М. Дринова.С.422.

Ірина Лісогурська
студентка 3 курсу історичного факультету
Житомирського державного університету імені Івана Франка
Науковий керівник: к. і. н., ст. викладач Маркевич О. В.

Вацлав Томек – представник консервативного напрямку в чеській історіографії

Консервативний напрямок в чеській історіографії виник після поразки революції 1848 р. Національний рух в Чехії було придушено, контроль над духовним життям суспільства отримала католицька церква. У цих умовах проти романтичної концепції Палацького виступив Вацлав Владівой Томек (1818-1905), найбільший представник консервативного напрямку чеської історіографії другої половини XIX ст.

Народився майбутній чеський історик в родині взуттєвого майстра. В гімназії, у якій навчався Вацлав Томек його відзначали як досить здібного учня. В 1833 році він вступає на навчання до Празького університету. Два роки